

Retour: 5201AC100
Gemeente Gemert-Bakel
College van Burgemeester & Wethouders
en Raadsleden
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Datum
29 maart 2020
Reactie "Afwegingskader zonnevelden
Gemeente Gemert-Bakel"

Contact
De Wouw 20, 5422 DC Gemert
zltogemertbakel@zlto.nl

Kenmerk
20200327 zonnevelden

Aan het College van Burgemeester & Wethouders
en Raadsleden van de gemeente Gemert-Bakel,

Bij deze wil de ZLTO-afdeling Gemert-Bakel (ZLTO) reageren op het door u toegezonden "Afwegingskader zonnevelden Gemeente Gemert-Bakel" (afwegingskader) wat aan uw raad wordt voorgelegd in de raadsvergadering van 16 april. Aanleiding tot het voorliggende afwegingskader is dat het College heeft besloten niet te willen wachten op de RES. Er liggen reeds een aantal initiatieven op maagdelijke gronden tot ongeveer 6 hectare die op het huidige netwerk passen. Op 31 maart staat het afwegingskader op de agenda bij uw Commissie Financiën en Bestuur.

Notitie aan burgers zonnepanelen

Voorafgaand aan het afwegingskader hebben uw stakeholders, zo ook ZLTO-afdeling Gemert-Bakel, in april 2019 gereageerd op de "notitie aan burgers zonnepanelen" middels het invullen van een summier vragenlijstje (zie bijlage 1, 2 en 3).

De ZLTO heeft hierbij aangegeven dat de aanleg van zonnevelden in het buitengebied als sluitstuk van grootschalige energieopwekking moet worden gezien. Andere energiebronnen zoals windenergie hebben de voorkeur vanwege het geringe areaalverlies, betere efficiency en het behoud van bodemleven

Mede door overheidssubsidies is het juist zeer profijtelijk landbouwgrond in te zetten voor zonneweides. Dit heeft een grote impact op de agrarische sector waarbij de ladder van duurzaamheid vaak niet wordt bekeken.

ZLTO vindt dat bij de beoordeling van de concrete projectvoorstellen van zonnevelden de gevolgen voor de landbouwstructuur een van de beoordelingscriteria moet zijn. Het buitengebied is immers het werkgebied (voedselproductie) van onze leden waarbij men in oogschouw moeten nemen dat kwalitatief goede landbouwgronden, maar ook aaneengesloten en goed bereikbare grotere kavels zoveel mogelijk beschikbaar blijven voor de landbouw. Vanuit de agrarische sector hechten we enorm veel waarde aan het leidende principe *Zorgvuldig ruimtegebruik*. Primair zou daarom eerst gekeken moeten worden naar oplossingen met meervoudig ruimtegebruik zoals zon-op-dak en windturbines. Daarnaast willen we u attenderen op initiatieven zoals windenergie maar ook de productie van biogas welke een efficiëntere energieproductie laten zien zonder ruimtebeslag.

Echter in haar afwegingskader geeft de gemeente aan ***om in volle vaart de energietransitie zonnevelden in gang te zetten waarbij het niet wenselijk is om te wachten op de (uit)ontwikkeling van nieuwe (andere) energiesystemen met wellicht minder ruimtebeslag.***

Onderdeel van uw “notitie aan burgers zonnepanelen” is de zonneladder, een sturingsmechanisme ter beoordeling van de geschiktheid van locaties. De zonneladder en de toelichting in uw notitie zijn wezenlijk anders verwoord dan de zonneladder in uw afwegingskader.

Zonneladder voorgelegd aan stakeholders	Zonneladder in uw afwegingskader
Trede 1: op daken – vergunningsvrij* - Daken: woningen, scholen, bedrijven, kassen, loodsen, gemeentepanden Trede 2: binnen bebouwd gebied - bedrijfsterrein (stedelijk gebied) - Onbenutte bebouwde locaties: overkappingen parkeerterreinen en andere locaties, oude vuilstortplaatsen, verweesde (bedrijven)terreinen. - Op infrastructurele werken: geluidsschermen. Trede 3: buiten bebouwd gebied - alleen met maatschappelijke of landschappelijke meerwaarde - Koppeling aan infrastructuur of bedrijventerrein - Koppeling aan woongebied - Koppeling aan landschap - Langs infrastructurele werken: wegbermen, dijktafsluitingen. - Gebieden die tijdelijk een energiebestemming kunnen krijgen. - Langs stads- of dorpsrand: bijv. gecombineerd met recreatie- en natuurfunctie. - Minder efficiënte landbouwgrond: inefficiënte terreinen of met dubbel ruimtegebruik. - Plassen: waterberging zonder belangrijke natuurfunctie, recreatieplassen. - Buffer rondom natuurgebieden: ter vervanging van agrarisch gebruik, zodat er geen mest meer wordt opgebracht en het grondwaterpeil omhoog kan. - Recreatiegebieden: o.a. landgoederen, uitloopgebieden, parken en tuinen. Trede 4: uitzonderingsgebieden – gebieden met bijzonder landschappelijke, cultuurhistorische of natuurlijke waarden	Trede 1: No Regret - Daken - Onbenutte bebouwde locaties - Op infrastructurele werken Trede 2: Zorgvuldig Inpassen - Langs infrastructurele werken - Industriële plassen - Pauzelandschappen. Trede 3: Combineren op gevoelige locaties - Langs stads- of bosrand - Minder efficiënte landbouwgrond - Andere plassen - Buffer rondom natuurgebieden - Recreatiegebieden Trede 4: Grootschalig enkelvoudig - Productieve landbouwgrond

Het mag duidelijk zijn dat de gehanteerde ladder in uw Notitie aan burgers, en dus in de beantwoording door uw stakeholders, misleidend is geweest ten opzichte van de nu gehanteerde Constructieve Zonneladder van de Natuur- en Milieufederaties en de daarbij behorende criteria. Productieve landbouwgrond is het item waar uw afwegingskader zich nu op focust wat niet als zodanig in uw notitie aan burgers is opgenomen.

De gemeente Gemert-Bakel hanteert "De Constructieve Zonneladder van de Natuur en Milieufederaties". Hierbij merkt de gemeente op:

We streven ernaar dat een initiatief voor agrarische gronden (trede 4) is aangevuld met zonnepanelen op een hoger gelegen trede. Hoe meer oppervlak (extra) op een hogere trede, hoe beter een initiatief scoort.

Vraag: De ZLTO ziet graag een nadere uitleg van deze aanvulling en welke criteria gelden hierbij.

Het afwegingskader draagt bij aan het ambitieniveau van de gemeente Gemert-Bakel om in 2050 energieneutraal te zijn middels zonne-energie, windenergie of een combinatie van beide. Hierbij zet de gemeente vooralsnog in op het opwekken van zonne-energie.

De ladder zoals voorgesteld gaat uit van het principe benut eerst alle andere mogelijkheden zoals daken (No Regret), binnen de bebouwde kom (Zorgvuldig inpassen) en buiten de bebouwde kom (Combineren op gevoelige locaties, extensieve natuur). Dan pas kom je uit bij het gebruik van productieve landbouwgrond uit.

Het vermoeden ontstaat dat het op korte termijn (gedeeltelijk) realiseren van het ambitieniveau prevaleert boven andere mogelijkheden of initiatieven en daarbij mogelijk zelfs voorbij gaat aan de Zonneladder.

Bij grote initiatieven (meer oppervlakte) is er mogelijk een extra trede-winst te behalen indien aangevuld met zonnepanelen op een hoger gelegen trede. De gemeente past de Zonneladder in omgekeerde richting toe.

U geeft in uw afwegingskader aan dat op kleinere zonnevelden andere regels van toepassing zijn en daardoor buiten de scope van dit beleid vallen. Te denken valt aan locaties binnen de bebouwde kom, buiten de bebouwde kom aan voormalige bedrijfslocaties (bouwblokken) en locaties die niet geschikt zijn als zijnde cultuurgrond buiten de bebouwde kom (locaties met een verleden).

Vraag: De ZLTO ziet graag een aandachtsveld opgenomen in uw afwegingskader omtrent bovengenoemde locaties.

RES (Regionale Energiestrategie)

Vanuit het feit dat de gemeente Gemert-Bakel niet wacht op de RES mogen we concluderen dat de gemeente haar eigen doelstellingen (o.a. energieneutraal) belangrijker vindt dan goede, effectieve en regionale oplossingen met betrekking tot energietransitie.

Het is van belang om te erkennen dat de energieopgave een regionale, feitelijk een nationale of wellicht zelfs Europese, opgave is. Dat betekent dat het van uitzonderlijk belang is dat gemeenten binnen de RES Metropoolregio Eindhoven op het gebied van energie nadrukkelijk samenwerken en dat de RES leidend is bij gemeentelijke beslissingen. Dit is een groot zorgpunt vanuit de ZLTO omdat voorkomen moet worden dat iedere individuele gemeente een eigen energieopgave gaat formuleren en deze binnen de gemeentegrenzen probeert in te vullen, want hierdoor dreigt een enorme versnippering te ontstaan, wat de landbouwkundige structuur enorm schaadt. Juist regionale oplossingen kunnen efficiënter zijn en juist die gebieden waar landbouw kan plaatsvinden behouden. Met klem verzoeken we dan ook dat iedere gemeenten zich conformeert aan de RES en dit als maximale doelstelling definieert en niet de RES benut om eigen (hogere) gemeentelijke doelstellingen te kunnen realiseren. Kortom we verwachten dat de gemeente de RES ziet als een gezamenlijke doelstelling en dus ook als een gezamenlijke taak en niet als een gemeentelijke, individuele taak. Van belang is om duidelijk te maken hoe deze samenwerking en gezamenlijke taak geborgd is de komende 10 jaar.

De vraag doet zich tevens voor of de in uw afwegingskader gehanteerde Gebiedsindeling op basis van stoplichtmodel gemeente Gemert-Bakel overeenkomt met de zoekgebieden die vanuit de RES voorgesteld worden.

Vraag: De ZLTO vraagt duidelijkheid in de voorgenomen keuze als deze afwijkt van de RES zoekgebieden; welke criteria liggen hieraan ten grondslag en wat zijn de daarbij genoemde strikte voorwaarden om van RES zoekgebieden af te wijken.

Participatie

Bij de ontwikkeling én realisatie van energie projecten is het van belang om direct rekening te houden met de positie van de grondeigenaar alsook de lokale bewoners.

Huidige participatie modellen zijn gericht op het verkrijgen van draagvlak, maatschappelijke meerwaarde, middels de mogelijkheid van financiële participatie, zo ook uw voorstel. Een andere manier om de omgeving te mee te laten profiteren is doormiddel van financiële participatie van inwoners van de gemeente, zoals mede-eigenaarschap of mede-investeerder.

Dit pleit er dan ook voor dat gemeenten aandacht besteden aan participatievormen waarin grondeigenaren én lokale bewoners gezamenlijk opereren. Procesparticipatie is erop gericht om in een zo vroeg mogelijk stadium omwonenden en andere belanghebbenden te informeren over en te betrekken bij de locatie en planvorming. Hierdoor kunnen wensen en ideeën vanuit de omgeving zoveel mogelijk worden meegenomen.

In het voorliggende raadsbesluit is opgenomen; de raad vertrouwelijk te informeren over de initiatieven en hierbij hun wensen en bedenkingen te geven over de 5 beste initiatieven.

Vraag: De ZLTO vraagt hoe het vertrouwelijk informeren zich verhoudt tot de voorgenomen procesparticipatie waarbij gesproken wordt over een dialoog omgeving en planvorming.

Wat nog meer

Over de gevolgen van het onttrekken van landbouwgrond aan de landbouw als activiteit of sector wordt in uw afwegingskader niet gesproken. De Zonneladder spreekt alleen over grootschalig enkelvoudige zonnevelden op productieve landbouwgrond. Wel spreekt u over het belang van landschapstypen met hun eigen cultuurhistorische, aardkundige en ecologische waarden, respecteer de karakteristieke zichtlijnen in het landschap, onttrek beeldbepalende en oriëntatie bevorderende elementen als molens en kerktorens niet aan het oog. De gemeente gaat voorbij aan het belang van de agrarische sector.

In uw Adviesnota afwegingskader zonnepanelen (NO) staat onder het aandachtspunt Communicatie: vorig jaar zijn concept kaders voorgelegd aan de stakeholders voor reactie. Hun reacties zijn gelezen en deels verwerkt in dit nieuwe afwegingskader. Het mag duidelijk zijn dat dit een summier vragenlijstje betreft wat in geen verhouding staat tot het voorliggende afwegingskader en geheel onduidelijk is welke input waar verwerkt is.

In uw afwegingskader gaat u ook in op de verschillende landschapstypen in combinatie met de oppervlakte van een zonneveld. U spreekt van een maximaal wenselijk oppervlakte van 4 hectare (rood en oranje) en maximaal wenselijke oppervlakte van 6 hectare peelontginningenlandschap (groen gebied). Door het meer grootschalige karakter van het "groene gebied" zijn er mogelijkheden tot maximaal 10 hectare zonnevelden.

In uw bestemmingsplan buitengebied is voor permanente teelt ondersteunende voorzieningen (TOV) buiten de Groen blauwe mantel een maximale oppervlakte opgenomen van 4 ha. Wanneer we dit door vertalen naar zonnevelden dan is de ZLTO van mening dat bovengenoemde oppervlakte ook minimaal moet gelden voor zonneparken. Dit hebben wij dan ook kenbaar gemaakt in onze reactie op uw notitie aan burgers zonnepanelen.

Tevens wil de ZLTO u attenderen op de discussie rondom TOV en het gebruik van tijdelijke folies als zijnde oogstbeschermingsmaatregel op "Oude Akkers". Uw Raad heeft uiteindelijk besloten folies toe te staan tot maximaal bovengenoemde 4 hectare echter permanente TOV zijn hier niet toegestaan; dan wel de vraag of dit ook voor zonnevelden geldt.

Tot slot

De gemeenteraad van Gemert-Bakel heeft op 14 december 2017 het 'Koersdocument duurzaamheid' vastgesteld. Het College heeft op 20 maart 2018 een visiedocument zonneparken in de gemeente Gemert-Bakel vastgesteld mede gebaseerd op het bovengenoemde Koersdocument Duurzaamheid als

we het hebben over de strategie en uitvoering met betrekking tot duurzaamheid in uw gemeente ten aanzien van zonne-energie in zonneparken en energiepotenties.

Onderdeel van onze reactie op uw "notitie aan burgers zonnepanelen" hebben wij u verzocht om met de door u in april 2019 aangeschreven maatschappelijke partijen in Gemert-Bakel gezamenlijke de dialoog aan te gaan als het gaat om het buitengebied, te denken aan de gebiedsindeling op basis van het stoplichtmodel, en het tot stand komen van het toegezonden "Afwegingskader zonnevelden Gemeente Gemert-Bakel". Aan deze dialoog heeft u geen gehoor gegeven wat wij betreuren. De ZLTO Gemert-Bakel besteedt in haar Visie "Samen verdienen wij de Toekomst" aandacht aan Klimaat en Energie. Afsluitend in de Visie vragen wij of u zich herkent in onze ambitie, kansen en uitdagingen. Als we ons gezamenlijk profileren kunnen we zorgen voor een vitaal platteland. U eigen Coalitieakkoord "Samen meer bereiken. Met elkaar, voor elkaar" geeft aan dat we met elkaar meer bereiken. Met de inwoners, de maatschappelijke organisaties en bedrijven in Gemert-Bakel. Een vitaal platteland, nog meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar oppakken. Beide visies zijn eensluidend echter geen aanleiding geweest voor de gemeente op dit in samenhang met elkaar op te pakken.

Een aantal keren per jaar vindt er een bestuurlijk overleg plaats tussen gemeente, in deze uw wethouder R.O. Anke van Extel – van Katwijk en het bestuur ZLTO waarbij energietransitie een agendapunt betreft.

30 januari 2019: Duurzaamheid, energie en dus ook zonnepanelen, vallen onder de portefeuille van wethouder Miranda de Ruiter maar, er zijn veel raakvlakken met de portefeuille van Anke van Extel - van Katwijk, dus vindt er regulier afstemming plaats. De gemeente is, gelijk ZLTO, van mening dat niet in eerste instantie duurzame landbouwgrond ingezet moet worden, er zijn alternatieven zoals daken en incurante stukken grond. Daarmee is niet gezegd dat één op één gezegd kan worden waar het wel of niet gerealiseerd kan worden. Soms moet naar het "groter geheel" gekeken worden. De gemeente is bezig beleid op te stellen en de visie zonnepanelen te actualiseren en zoekt daarbij ook samenwerking met de omgeving.

19 juni 2019: De wethouder geeft aan dat Wethouder Miranda de Ruiter de (regionale) energietransitie in haar portefeuille heeft, maar er is een duidelijke koppeling met de transitie landelijk gebied, met name het "ruimtegebruik". Op regionaal niveau wordt overlegd en besproken wat mogelijkheden zijn en wat daarvoor moet gebeuren. Waar kan wat, op welk moment. Daarbij moet zorgvuldigheid betracht worden daar het één het ander niet uit mag sluiten en/of belemmeren. Binnen onze eigen organisatie is Jacqueline Lappen (afstudeer stagiaire) samen met Arthur Rijken, projectleider duurzaamheid, bezig een startnotitie energiestrategie op te stellen. (ZLTO is ook benaderd om input te leveren). Daarnaast is er een afwegingskader zonne-energie opgesteld. In september wordt het afwegingskader zonne-energie ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd. Jacqueline (van 't Hof) zal informeren naar de stand van zaken en vragen of de ZLTO dit document toegestuurd kan krijgen.

4 december 2019: agendapunt, echter nog geen verslag ontvangen.

Datum
29 maart 2020
Onderwerp

Blad
7 / 7

Geacht College en Raadsleden, wij verzoeken u om alsnog de dialoog aan te gaan. De inventarisatie middels uw "notitie aan burgers zonnepanelen" is hierbij te summier geweest. Uw notitie was een vertrekpunt als we het hebben over een dialoog.

De ZLTO afdeling Gemert-Bakel is uiteraard alsnog bereid om deze reactie mondeling toe te lichten en hierover met u in overleg te treden,

Met vriendelijke groet,

ZLTO-afdeling Gemert-Bakel,
Voorzitter Huub van Hout.

Bijlage 1: notitie aan burgers zonnepanelen

Bijlage 2: ZLTO reactie notitie aan burgers zonnepanelen

Bijlage 3: gemeentelijke reactie / vraag notitie burgers zonnepanelen

Doel

Het doel is om een duidelijk afwegingskader te schetsen voor de gemeente Gemert-Bakel waarbij een aantal gebieden wordt aangewezen waarop zonne-energie kan worden opgewekt en waarbij voorwaarden worden gesteld waaraan een zonnepark moet voldoen. We hebben hierbij 4 vragen (zie bijlage).

We willen op onderstaande thema's graag weten wat de gemeente volgens u in de visie kan aanscherpen:

1. Vorm

Welke omvang heeft de voorkeur? Een klein (6 hectare en kleiner) of één groot (groter dan 6 hectare) zonnepark?

Welke verdeling heeft de voorkeur? Zonneparken verspreid over de gemeente of bij elkaar geconcentreerd?

De grootte van 6 hectare is aangehouden in verband met de aansluiting op het netwerk.

2. Ligging

Ook de gewenste ligging van de zonneparken wordt bepaald in de visie. Onze vraag aan u is: Welke locaties vindt u het meest geschikt voor zonneparken?

Gebieden van het Natuurnetwerk Brabant en oude akkers zijn ongeschikt.

3. Participatie

Vanuit het klimaatakkoord wordt gesteld dat er bij de aanleg van zonneparken sprake moet zijn van burgerparticipatie. Dit wordt ook wel lokaal eigendom genoemd. Hierbij is het de ambitie dat bij 50% van de initiatieven sprake is van lokaal eigendom. Lokaal eigendom betekent dat de directe omgeving (lokale burgers en bedrijven) deelneemt aan een initiatief voor een zonnepark. Een voorbeeld hiervan is een postcoderoosregeling (voor meer informatie:

<https://www.postcoderoosregeling.nl/>) . De vraag die wij hierbij hebben is: Wat vindt u hiervan en hoe zou de gemeente dit streven kunnen invullen?

4. Zonneladder

Een manier om te sturen waar zonneparken kunnen komen is via een zogenaamde zonneladder. Deze ladder brengt een hiërarchie aan in het beoordelen van de geschiktheid van locaties. Een invulling van de zonneladder is:

Voorbeeld zonneladder

Trede 1: op daken – vergunningsvrij*

- Daken: woningen, scholen, bedrijven, kassen, loodsen, gemeentepanden

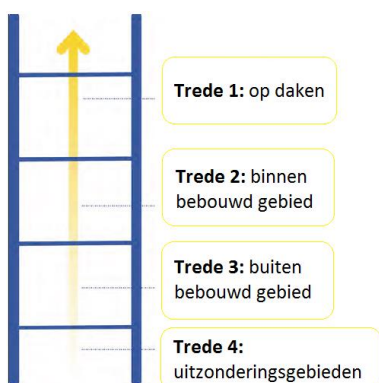
Trede 2: binnen bebouwd gebied - bedrijfsterrein (stedelijk gebied)

- Onbenutte bebouwde locaties: overkappingen parkeerterreinen en andere locaties, oude vuilstortplaatsen, verweesde (bedrijven)terreinen.
- Op infrastructurele werken: geluidsschermen.

Trede 3: buiten bebouwd gebied - alleen met maatschappelijke of landschappelijke meerwaarde

- Koppeling aan infrastructuur of bedrijventerrein
- Koppeling aan woongebied
- Koppeling aan landschap
- Langs infrastructurele werken: wegbermen, dijkwalen.
- Gebieden die tijdelijk een energiebestemming kunnen krijgen.
- Langs stads- of dorpsrand: bijv. gecombineerd met recreatie- en natuurfunctie.
- Minder efficiënte landbouwgrond: inefficiënte terreinen of met dubbel ruimtegebruik.
- Plassen: waterberging zonder belangrijke natuurfunctie, recreatieplassen.
- Buffer rondom natuurgebieden: ter vervanging van agrarisch gebruik, zodat er geen mest meer wordt opgebracht en het grondwaterpeil omhoog kan.
- Recreatiegebieden: o.a. landgoederen, uitloopgebieden, parken en tuinen.

Trede 4: uitzonderingsgebieden – gebieden met bijzonder landschappelijke, cultuurhistorische of natuurlijke waarden

Figuur 1: Zonneladder

Het principe hierbij is hoe hoger op de ladder, hoe beter. Initiatiefnemers van een zonnepark moeten de keuze voor hun locatie motiveren aan de hand van de zonneladder. Voor initiatieven lager op de ladder moet gemotiveerd worden waarom er voorbij wordt gegaan aan de trede(n) daarboven.

De gemeente wil gebruik maken van een zonneladder om te kunnen sturen. De vraag die wij hierbij willen stellen is: Hoe zou jij willen bevorderen dat initiatiefnemers van zonneparken eerder kiezen voor trede 1 en liever niet voor trede 4?

Reageren kan tot en met 3 mei 2019

We nodigen u uit te reageren op de vragen en om andere ideeën of tips aan te dragen. Hiervoor wordt een aantal weken gegeven, waarbij 3 mei 2019 12.00 geldt als einddatum.

Vragen?

Voor meer informatie kunt u mailen naar jacqueline.lappen@gemert-bakel.nl of bellen naar 0492-378500 ter attentie van Jacqueline Lappen of Arthur Rijken.

Met vriendelijke groet,

Jacqueline Lappen

Team Strategie, Programma en Projecten

Retour: 5201AC100
Gemeente Gemert-Bakel
Team Strategie, Programma en Projecten
Postbus 10.000
5420 DA Gemert

Datum
2 mei 2019
Onderwerp Reactie "notitie aan burgers
zonnepanelen"

Contact
De Wouw 20, 5422 DC Gemert
zltogemertbakel@zlto.nl

Kenmerk
20190430 zonnepanelen

Aan het team Strategie, Programma en Projecten, beste Jacqueline Lappen,

Hierbij wil de ZLTO-afdeling Gemert-Bakel reageren op uw notitie omtrent zonnepanelen in uw buitengebied waarin u vraagt te reageren. Voorafgaande aan uw vraagstelling willen wij een aantal stellingen bij uw team onder de aandacht brengen.

- rijk en de provincie: hanteer de ladder van duurzaamheid bij het bepalen waar zonnepanelen kunnen komen, benut eerst alle andere mogelijkheden zoals daken van particulieren, kantoor- en bedrijfsgebouwen, overheidsgebouwen en distributiecentra voor energieopwekking. Pas als al die opties niet mogelijk zijn, kom je uiteindelijk bij het gebruik van landbouwgrond uit.
- nota van de minister van Landbouw: maak de landbouwsector circulair en duurzaam, hiervoor is juist meer grond nodig en dus niet minder!
- een prijsopdrijvend effect op landbouwgrond door zonnevelden te realiseren op landbouwgrond, waardoor een duurzame en circulaire landbouw niet mogelijk is.
- zoek naar technologische ontwikkelingen die geen schade doen aan het landschap. Circulaire economie, het besef van duurzaamheid, innovatieve technieken, daar gaat het om.
- het landbouwgebied, uw buitengebied, raakt versnipperd. Zonnevelden onttrekken grond die voor voedselproductie is bedoeld.
- overheidssubsidies zijn zo geregeld dat het zeer profijtelijk is om grote arealen landbouwgrond in te zetten met zonnepanelen. Stimuleer panelen op eigen of andermans dak met hogere subsidiebijdrages en pleit ervoor dat er geen of lage subsidies worden uitgekeerd bij de aanvraag voor zonnevelden.

Mogelijk zijn in uw visie de zonnevelden een noodzakelijke stap om uw gemeente energieneutraal te maken; met alleen daken gaat uw gemeente dit mogelijk niet bereiken. Echter een zorgvuldig omgaan met goede landbouwgronden moet worden betrokken bij de ruimtelijke afwegingen voor de plaatsing van zonnepanelen. Bij het realiseren van de energietransitie is een goede ruimtelijke inpassing van verschillende vormen van duurzame energieopwekking van groot belang en ga gezamenlijk op zoek naar gronden die niet geschikt zijn voor de landbouw.

ZLTO ziet de aanleg van zonnevelden in het buitengebied als sluitstuk van grootschalige energieopwekking. Andere energiebronnen zoals windenergie hebben onze voorkeur vanwege het geringe areaalverlies, betere efficiency, minder SDE subsidie per kilowattuur en het behoud van bodemleven

Mede door de overheidssubsidies is het juist zeer profijtelijk landbouwgrond in te zetten voor zonneweides. De ladder van duurzaamheid wordt daardoor vaak helemaal niet bekeken. Daarnaast bepaalt het buitenland de markt waardoor winsten ook nog eens naar het buitenland vloeien.

ZLTO vindt dat bij het beoordelen van de concrete projectvoorstellen van zonnevelden de gevolgen voor de landbouwstructuur een van de beoordelingscriteria moet zijn. En waar mogelijk moet de verslechtering van de landbouwstructuur worden gecompenseerd, bijvoorbeeld door kavelruil.

In uw notitie gaat u in op een aantal thema's met een aantal vragen ter oriëntatie om mogelijk uw visie aan te scherpen.

Vorm

In uw bestemmingsplan is voor permanente teelt ondersteunende voorzieningen buiten de Groen blauwe mantel een maximale oppervlakte opgenomen van 4 ha. Wanneer we dit door vertalen naar zonneparken dan is de ZLTO van mening dat bovengenoemde oppervlakte ook geldt voor zonneparken.

Ligging

Locaties binnen de bebouwde kom en locaties die niet geschikt zijn als zijnde cultuurgrond buiten de bebouwde kom. (Locaties met een verleden). Mogelijkheden op bouwblokniveau aansluitend aan bestaande bebouwing zijn te overwegen.

Participatie

In meerdere dossiers staat de gemeente voor draagvlak en participatie. In deze moet dit ook voor dergelijke initiatieven gelden.

Zonneladder

De door u genoemde zonneladder (ladder van duurzaamheid) moet onderdeel zijn van uw visie. Indien u deze niet verankert in uw visie dan zal men gedreven door overheidssubsidies aan uw ladder voorbij gaan.

Tot slot

De gemeenteraad van Gemert-Bakel heeft op 14 december 2017 het 'Koersdocument duurzaamheid' vastgesteld. In de bijlage van dit document staan een aantal denkrichtingen als het gaat over de vertaling van de energietransitie naar een ruimtelijke inpassing. Een van deze denkrichtingen is "zelfvoorzienende kernen" met als aanbeveling zonnepanelen op daken en géén aanleg van zonneparken in het buitengebied. In de "energy valleys" wordt maximaal gebruik gemaakt van geothermie, biomassa en wind.

Op basis van de genoemde denkrichtingen is het advies dat de gemeente Gemert-Bakel zich richt op "zelfvoorzienende kernen".

Het College heeft op 20 maart 2018 een visiedocument zonneparken in de gemeente Gemert-Bakel vastgesteld mede gebaseerd op het bovengenoemde Koersdocument Duurzaamheid als we het hebben over de strategie en uitvoering met betrekking tot duurzaamheid in uw gemeente.

In uw Visiedocument Zonneparken zijn onder gemeentelijk beleid, ten aanzien van zonne-energie in zonneparken, energiepotenties en restricties meegegeven.

De opgenomen restrictie betreft de provinciale Groenblauwe mantel waar de natuur- en kwaliteitswaarden als zeer belangrijk worden geacht voor de identiteit van de provincie.

Wij willen u verzoeken om met de door u aangeschreven maatschappelijke partijen in Gemert-Bakel gezamenlijke de dialoog aan te gaan als het gaat om het buitengebied. Wij verzoeken u dan ook een traject op te starten om deze dialoog op gang te brengen en uw visie meer te laten zijn dan een onderdeel van het Visiedocument Zonneparken met een zeer beperkte restrictie.

Uiteraard zijn wij bereid om onze reactie mondeling toe te lichten en hierover met u in overleg te treden en aan te sluiten bij het bovengenoemde dialoog wanneer u daarvoor kiest.

In de bijlage treft u de (centrale) ZLTO visie Zonneweides.

Met vriendelijke groet,

ZLTO-afdeling Gemert-Bakel,
Voorzitter Huub van Hout.

BIJLAGE: ZLTO visie Zonneweides

Op nationaal niveau kan zonne-energie een bijdrage leveren aan de energietransitie maar het is tegelijkertijd onze overtuiging dat dit bij lange na niet voldoende is en dat andere alternatieve energiebronnen nodig zijn om de energietransitie te realiseren. We zien de aanleg van zonnepanelen in het buitengebied als sluitstuk op grootschalige energieopwekking. Andere energiebronnen zoals windenergie hebben onze voorkeur vanwege het geringe areaalverlies, betere efficiency, minder SDE subsidie per kilowattuur en behoud CO₂ verlies (bodemleven).

Zonne-energie hoort in de eerste plaats thuis op daken van stallen, loodsen, industrie- of overheidsgebouwen en woningen. Als er toch zonnenvelden aangelegd moeten worden, heeft het onze voorkeur om ze binnen de bebouwde kom te realiseren. Is dat niet mogelijk dan gaat onze voorkeur uit naar die plekken waar de aanleg zo weinig mogelijk impact heeft op de agrarische structuur, zoals aansluitend aan bestaande bebouwingen, op vrijkomende agrarische bouwblokken (of aansluitend eraan), overgangsbieden of niet-cultuurgronden.

We vinden het jammer dat de SDE regeling alleen stuurt op kosteneffectiviteit en niet op bijvoorbeeld ruimtelijke kwaliteit. Het gevolg is dat grote zonnenvelden midden in het agrarisch gebied meer kans op subsidie maken dan kleinschalige initiatieven in de buurt van bestaande bebouwing. In feite stuurt de SDE regeling zonne-energie naar ruimtelijk de slechtste plekken.

Bij het beoordelen van de concrete projectvoorstellen van zonneweiden moet “gevolgen voor de landbouwstructuur” één van de beoordelingscriteria zijn en waar mogelijk moet de verslechtering van de landbouwstructuur gecompenseerd worden, door bijvoorbeeld kavelruil.

Een ander belangrijk afwegingscriterium is wat ons betreft de kosten van het aansluiten op de energie-infrastructuur. Kosten komen voor de helft voor rekening van de initiatiefnemer, de andere helft komt voor rekening van de netbeheerder (dus van de belastingbetaler). Volgens ons kunnen die kosten variëren tussen ruim € 100.0000 euro tot € 500.000 euro. Zuinig omgaan met belastinggeld moet bij de overwegingen betrokken worden. Daarnaast is het zeker bij kleinere initiatieven sterk bepalend of ze wel of niet economisch duurzaam kunnen zijn.

Als gemeenten zonneparken willen realiseren vinden we het belangrijk dat er voldoende aandacht wordt besteed aan een exploitatievorm waarin burgers, lokale omgeving en bedrijven mee participeren. Veel business cases voor zonneparken zijn gericht op buitenlandse investeerders die hier SDE+ subsidie ophalen, andere exploitatie vormen zoals Postcoderoos of Zon/Wind delen, participaties worden niet altijd verkend.

Datum
2 mei 2019
Onderwerp

Blad
5 / 5

Ook willen we een winstwaarschuwing geven. Veel van onze leden zijn de afgelopen tijd benaderd om op hun percelen zonnepanelen aan te leggen. Op de eerste gezicht lijkt dat heel aantrekkelijk voor de grondeigenaar. Het is echter sterk afhankelijk van de individuele situatie en zeker bij bedrijven die op termijn willen stoppen kunnen de fiscale consequenties groot zijn.

Herman Litjens, specialist omgevingsbeleid ZLTO
Luuk van Wezel, projectleider team bio-economie
September 2018

Van: Lappen, Jacqueline [<mailto:Jacqueline.Lappen@gemert-bakel.nl>]

Verzonden: vrijdag 24 mei 2019 16:22

Aan: Robert Wessels <R.Wessels@wesselsadvies.eu>

Onderwerp: reactie ZLTO Afwegingskader Zonne-energie gemeente Gemert-Bakel

Een goedemiddag,

Bedankt voor uw reactie op ons stuk. Wij hadden wel nog een vraag, namelijk in de reactie wordt verwezen naar een maximum oppervlakte van 4 hectare teelt ondersteunende maatregelen? Weet u misschien hoe tot die oppervlakte van 4 hectare is gekomen?

Vorm

In uw bestemmingsplan is voor permanente teelt ondersteunende voorzieningen buiten de Groen blauwe mantel een maximale oppervlakte opgenomen van 4 ha. Wanneer we dit door vertalen naar zonneparken dan is de ZLTO van mening dat bovengenoemde oppervlakte ook geldt voor zonneparken.

Met vriendelijke groet,

Jacqueline Lappen

Team Strategie, Programma en Projecten

0492-37 85 00 | jacqueline.lappen@gemert-bakel.nl

www.gemert-bakel.nl | [twitter@gemGemertBakel](https://twitter.com/gemGemertBakel)

Van: Robert Wessels

Verzonden: maandag 27 mei 2019 21:08

Aan: 'Lappen, Jacqueline' <Jacqueline.Lappen@gemert-bakel.nl>

CC: Huub van Hout (huubvanhout@online.nl) <huubvanhout@online.nl>

Onderwerp: RE: reactie ZLTO Afwegingskader Zonne-energie gemeente Gemert-Bakel

Beste Jacqueline,

Zie onderstaande passage

3.3.5 Permanente teeltondersteunende voorzieningen

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2 voor het bouwen van permanente teeltondersteunende voorzieningen, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de teeltondersteunende voorzieningen dienen uit een oogpunt van agrarische bedrijfsvoering noodzakelijk te zijn;
- b. indien er sprake is van de provinciale aanduiding 'behoud en herstel watersystemen', dient advies ingewonnen te worden bij het betrokken waterschapsbestuur;
- c. binnen de provinciale structuur 'Natuur Netwerk Brabant' zijn permanente teeltondersteunende voorzieningen niet toegestaan;
- d. de maximale oppervlakte aan teeltondersteunende voorzieningen per agrarisch bedrijf bedraagt 4 hectare;
- e. in afwijking van het bepaalde onder c., bedraagt de maximale oppervlakte aan teeltondersteunende voorzieningen per agrarisch bedrijf binnen de provinciale structuur 'groenblauwe mantel' 3 hectare;
- f. de voorzieningen dienen direct aansluitend op het bestemmingsvlak 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf' te